

De otter en de bever zijn terug!

Ook in Noord-Holland?

Hans Bekker

Voorzitter Calutra

Haarlem

16 november 2018

Met dank aan Hugh Jansman (WUR)
en Vilmar Dijkstra (Zoogdiervereniging)

Otter: vis

Bever: twijgen, bast en wortels

Otter: 7 - 12 kg

Bever: 20 -35 kg

Uitsterven otter (1987)

- Bejaging (gestopt in 1954)
- Habitat vernietiging & versnippering
- Vervuiling
- Verkeer
- Visfuiken

Uitsterven bever (1825 of 1826?)

- Bejaging

Waarom herintroductie?

- Otter en bever horen bij ons landschap
- Mens verantwoordelijk voor uitsterven in NL
- ‘Kroon’ op herstel van zoetwater natuur en Natte As
- Verbinding met buurpopulaties pas binnen vele jaren waarschijnlijk

➔ Redenen van uitsterven grotendeels weggenomen

Illustratie: M.A. Koekkoek:

‘Aan de Rivier’

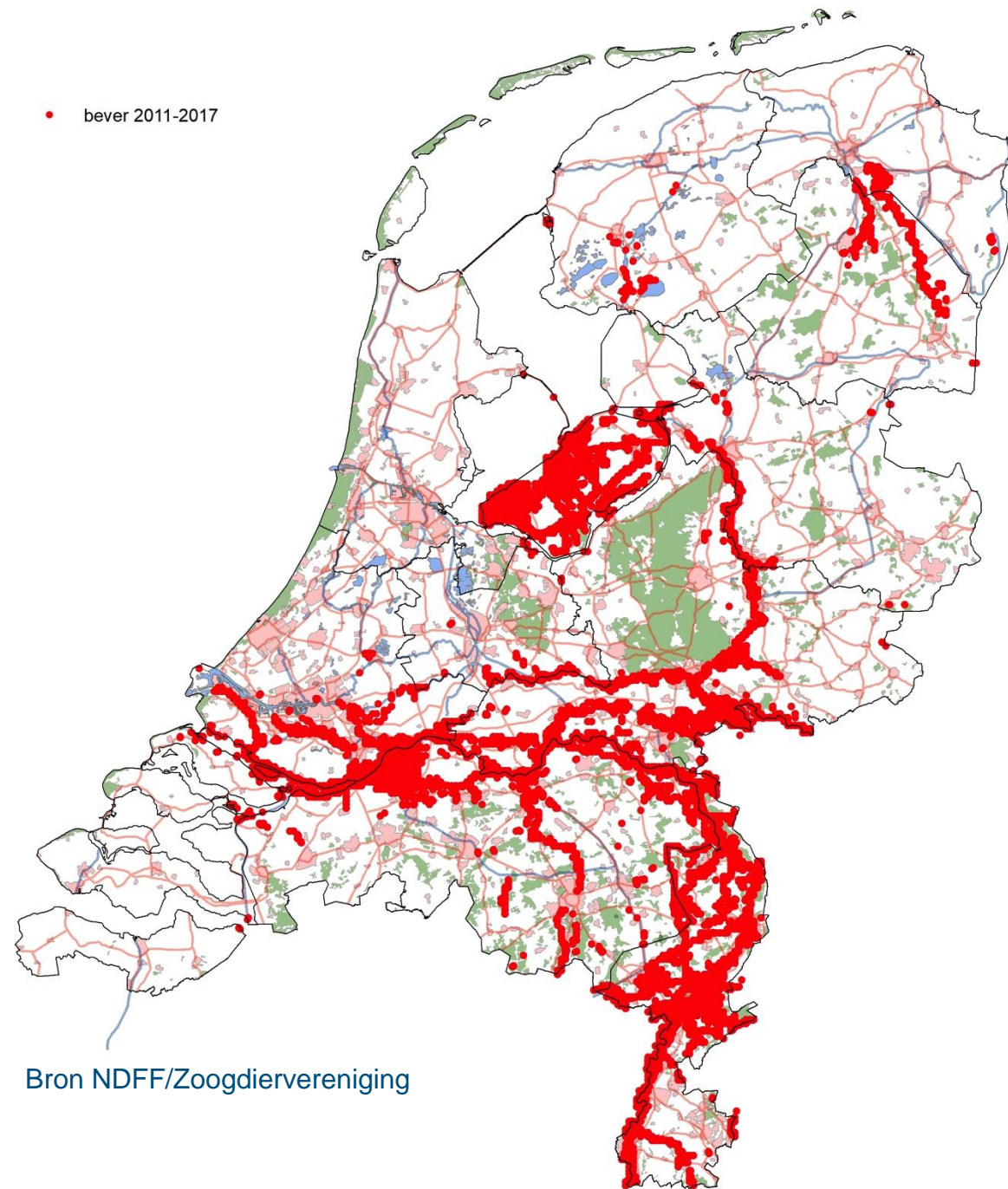
Uitgeverij: De Vuurbaak - Wolters-Noordhoff

Verspreiding bever

Periode 2011 – 2017

Geen bevers in NH

LNV: Bever in goede staat van
instandhouding:
Herintroductie is afgerond

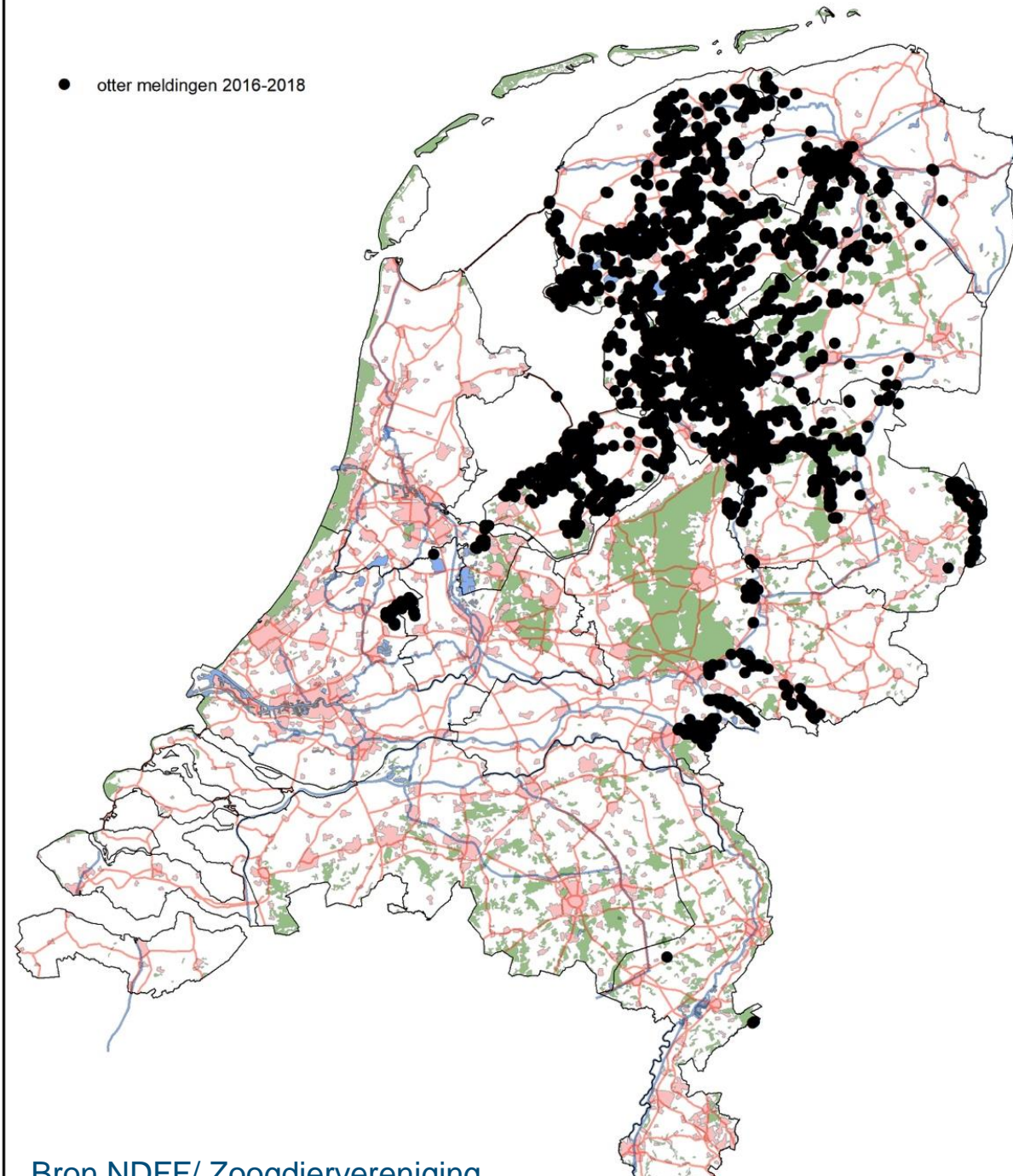

Verspreiding otter

Periode 2016/2018

In winter 2017/2018 is geen DNA verzameld in NH

Project Herintroductie otter loopt nog steeds

Maatregelen nodig voor goede staat van in stand houding:

Wegnemen/verminderen doodsoorzaken

Realisatie en veiligstellen NNN

Schone en veilige wateren (KRW)

Waterkwaliteit en veilige visfinken

Verbonden wateren en Veilige verbindingen

Rasters en Passages tegen dood rijden

Weghalen en passerbaar maken stuwen

Leefgebied: Dekking langs oevers

schonen watergangen; gevarieerde oever, beplanting

Gevarieerd voedsel

Beschikbaar op verschillende momenten van het jaar

Otter is
mobiel

Man meer
dan vrouw

Maatregelen

Veilige passages bij wegen/stuwen

Overzicht knelpunten

Pak je kansen; o.a. via (groot)onderhoudsschema's

Kans: Helomaweg (Drenthe)
Brugvervanging

- stuw verleggen
- doortrekken oever en
- vispassage

Voorwaarde: 1. samenwerking
Provincie met waterschap (DOD)
2. Data van gebruik en van dood
rijden otter ter plekke

Migratieroutes

Oeverranden met dekking en regelmatig dagrustplaatsen

Verbinden met rustige en dekking gevende leefgebieden

Knelpunten in migratieroute opheffen: wegen, stuwen

Verbinden met buurpopulaties

Veel fuiken

Veel illegale fuiken

Maatregelen

Illegale fuiken (Zie artikel in Zoogdier 29/3)
BOA's, NVWA, politie
met Sportvisserij Nederland voor mobilisatie extra ogen

Veilige visfuiken
samenwerking met visserij Friesland voor veilige fuik
Samenwerking met Otterstation Hankensbütel

Vergunning
Rol voor vergunningverlener (waterschap; provincie)

Maatregelen

Overleg met waterschappen, met UvW, met muskusratten vangers

Extra ogen in het veld

Weghalen of aanpassen vangmiddelen

Ring in vangmiddelen

Melden als

otter of bever is gesignaleerd in nieuw gebied

otter of bever is verdronken

Aanpassen beheer watergangen

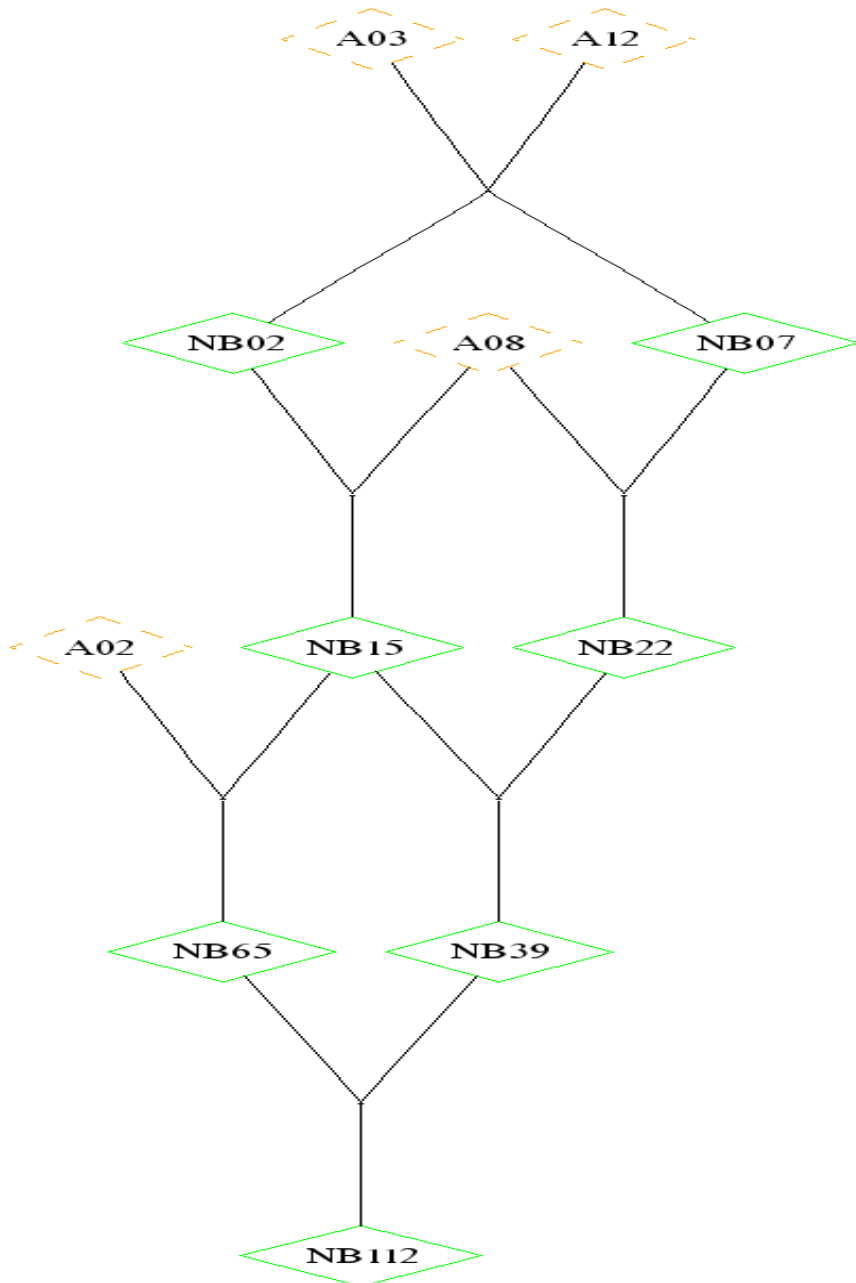
Opzoeken verweesde jongen

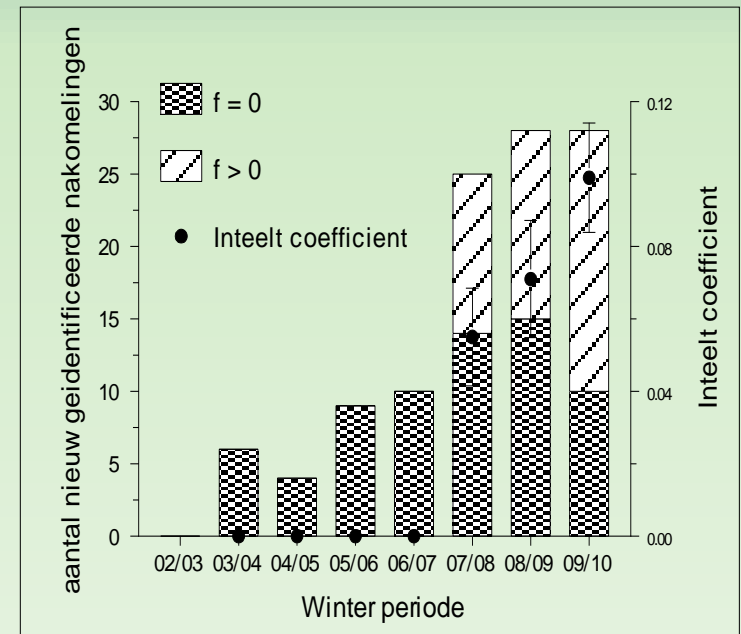
Inteelt

Beperkt aantal uitgezette individuen

Onvoldoende verbinding met andere populaties

Pedigree for NB112 [142.png]

F = inteeltcoefficient

Maatregelen

Voorwaarde: monitoring; DNA uit spraints

korte termijn

Plaats enkele dieren bij om inteelt tegen te gaan en om zwervende dieren aan te trekken

lange termijn

Focus op ten minste een tweede populatie

Veilige verbindingen met buurlanden

Schade

Otter: in visvijvers; in Nederland te verwaarlozen

Bever: vraat (Faunafonds; geringe bedragen uitgekeerd)

vernatting door afdammen (waterschappen)

waterveiligheid (wie is probleemhouder?)

Waterveiligheid: de inhoud van een bevergang in kade

Bever vraagt om bevermanagement

Samenwerking UvW, diverse waterschappen, enkele provincies, RWS, Zoogdiervereniging (incl. Calutra)

Juridische status

Kennis van bever en mogelijke, praktische maatregelen

Afstemming en verantwoordelijkheden

Protocol

Wanneer opschalen

Waar wel en waar geen bevers

Wie betaalt de kosten

Opnemen bever in Fauna Beheerplan vb. Limburg (afschot)

Mogelijke acties om schade te voorkomen

Weghalen dam / Deceivers

Detectie burchten

Verdediging voet dijken en kaden

Ongeschikt habitat: Verwijderen bomen

Ingang burcht voorkomen

Terpen als hoogwatervluchtplaatsen in uiterwaarden

Conclusies Bever

De uitgezette bevers doen het uitstekend!

Veel positieve effecten op leefgebied

Vereist management

NH: geen bevers

Conclusies otter

De otterpopulatie groeit gestaag, maar is nog wankel

Verkeer belangrijkste bedreiging voor otter; onderschat verdrinking niet

Kleine populaties vatbaar inteelt >> bijplaatsen vers bloed!

NH slechts enkele waarnemingen

De rol van de provincies

Bever valt onder de NB-wet:

- Bescherming en vast houden positief effect leefgebied
- Faunabeheerplan en handhaving daarvan
- Bevermanagement

Otter is nog steeds in situatie van herintroductie

- LNV speelt afhoudende en daarmee onduidelijke rol
- Provincie aan zet als eiser en als uitvoerende bij:
 - bescherming
 - maatregelen bij wegen en stuwen
 - Visserij
 - Monitoring
 - beheer watergangen

Otter en bever

- **Achterblijven in NH: Waarom??**

